

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Németh L. Zsolt ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Karas Monika ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt a Fővárosi Bíróság előtt 65.P.21.823/2010. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.091/2010/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 14. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

R é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet az I. rendű alperes vonatkozásában hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, míg a II. rendű alperes vonatkozásában hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 12.000 (tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

A felperes és az I. rendű alperes felülvizsgálati eljárási költségét 12.000-12.000 (tizenkettőezer-tizenkettőezer) forintban állapítja meg.

Ez ellen a részítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében sajtó-helyreigazításra kérte kötelezni az I.r. alperest a ..-i hírműsorában a .. és .. sajtótájékoztatóiról szóló beszámolóban elhangzottak, a II.r. alperest az általa szerkesztett .. című lap ..-i számában megjelent „...” című újságcikkben közzétettek miatt.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 54.000 forint eljárási illetéket és 15 napon belül az I-II.r. alperesnek - II.r. alperesnek, a II.r. alperes által szerkesztett lapot kiadó .. részére - 30.000 - 30.000 forint perköltséget.

Az I. r. alperes vonatkozásában kifejtette: a felperes nem igazolta, hogy elhangzott a sérelmezett „menesztették” kifejezés. Mindemellett a felperes által csatolt okirat nem cáfolta a közlést, továbbá a felperes kérelme sem felelt meg a sajtó-helyreigazítási kérelemmel szembeni feltételeknek.

A II. r. alperes által közölteket vélemény-nyilvánításnak minősítette, ezért a cikkben megjelentek miatt nincs helye sajtó-helyreigazításnak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek 30.000 forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 72.000 forint fellebbezési illetéket.

A másodfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a PK. 14.sz. állásfoglalás és a Pp. 164. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyítási kötelezettség folytán a felperesnek elsődlegesen azt kell igazolnia, hogy az adott sajtóközlemény milyen tartalommal jelent meg. Ennek bizonyítását követően érvényesül a sajtószervet a valóság bizonyítása körében terhelő kimentési szabály. Az elsőfokú bíróság idéző végzésében kifejezetten felhívta a felperest a műsor felvételét rögzítő DVD-lemez és a perbeli cikk csatolására, így ennek elmaradását a felperes alaptalanul kifogásolta. Emellett a tárgyaláson is tájékoztatta a felperest az I.r. alperes híradásának csatolása szükségességéről. Mindezek alapján megállapította: az elsőfokú bíróság eljárásjogi szabálysértést nem követett el, és a vitás tényállítás bizonyítatlansága miatt jogszerűen utasította el az a keresetet az I. r. alperessel szemben.

A jogerős ítélet jogi álláspontja szerint a Pp. 235. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek nem álltak fenn, ezért a fellebbezési eljárásban becsatolt DVD-felvétel nem volt figyelembe vehető. Nem volt megállapítható, hogy az új bizonyíték csak az elsőfokú határozat meghozatala után jutott a felperes tudomására, illetve, hogy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozása, a határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására szolgál. A másodfokú bíróság kifejtette azt is, hogy a bizonyítatlanságtól függetlenül, a cikk - szövegösszefüggéseit tekintve - a „bűnbakkénti” eltávozásra utalással a felperest tüntette fel a munkáltató áldozataként, így a sajtó-

helyreigazítás I.r. alperessel szembeni jogi feltétele nem áll fenn.

A II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetet amiatt ítélte alaptalannak, mert a Ptk. 79. §-ában előírt feltételek nem álltak fenn. Ugyanis a sajtószerv véleményként hozta összefüggésbe a felperes távozását a saját cikksorozatával, ezzel pedig nem állított vagy híresztelt valótlan tényt, illetve nem tüntetett fel való tényt hamis színben.

A jogerős ítélet ellen jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és keresetének helyt adó határozat meghozatalát kérte. Fenntartotta, hogy az elsőfokú bíróság az idéző végzésben az I.r. alperest szólította fel a felvétel becsatolására, aminek indoka az lehetett, hogy technikailag ez az I.r. alperes részéről egyszerűbben megoldható kérdés. Hivatkozott a Pp. 343. § (4) bekezdésére, amely szerint a sajtóterméket akkor kell a keresetlevélhez mellékelni, ha az rendelkezésre áll. Technikai okoknál fogva a felperesnek nem álltak rendelkezésre a felvételek, azonban leiratban csatolta a .. internetes oldalról letöltött oldalakat, amelyek a közlés elhangzását alátámasztották. Az alperes nem is tagadta a tartalmi azonosság tényét, csupán arra hivatkozott, hogy a két szerkesztőség nem azonos egymással. A Pp. 7. § (2) bekezdése alapján a felperes szerint, jogi képviselő nélküli eljárása folytán tájékoztatnia kellett volna a bíróságnak arról, hogy a felvétel csatolása hiányában, annak ellenére, hogy a leiratot benyújtotta, keresete elutasításra kerül.

A Pp. 235. § (1) bekezdésére utalva előadta: fellebbezéséhez csatolta az ORTT-től beszerzett, adásba került anyagot, amely a .. oldalról letöltött dokumentumoknak megfelelően igazolta volna, hogy a felperes által sérelmezett kifejezés (menesztés) elhangzott, illetve felirat formájában meg is jelent a műsorban, továbbá azt is alátámasztotta volna, hogy a műsor a menesztést valótlanul hozta összefüggésbe a sukorói ügyel. Becsatolta a jogviszonyt közös megegyezéssel megszüntető okiratot, amit az elsőfokú bíróság tartalmilag figyelmen kívül hagyott, míg a másodfokú ítélet meg sem említett. Kifejtette, hogy a „menesztés” szó azt fejezi ki, hogy az érintett személy munkaviszonya a munkáltató egyoldalú döntése alapján szűnik meg, ami negatív színben tünteti fel.

Sérelmezte, hogy a másodfokú ítélet az I.r. alperes közleménye tekintetében figyelmen kívül hagyta a fellebbezésben kifejtetteket. A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint a Legfelsőbb Bíróság PK. 15.sz. állásfoglalása a helyreigazítási kérelem megfogalmazásával kapcsolatban csak azt rögzíti, hogy a közlés sem tartalmában, sem terjedelmében nem lépheti túl az eredeti, helyreigazítani kért közleményt. A felperes a sajtó-helyreigazítás társadalmi

rendeltetésének megfelelően nevezte meg a sérelmes kijelentéseket, és az életszerűségnek megfelelően kérte a helyreigazítás szövegének megállapítását. Azt kívánta közölni a felperes, hogy a munkaviszonyának megszűnése nem függött össze semmilyen konkrét üggyel, és nem kívánta ismételten szerepeltetni a neve mellett a „menesztés” szót.

A felperes jogi álláspontja szerint a II.r. alperes cikkében tényként állította azt, hogy a földértékesítések során tapasztalt visszaélések miatt írt cikksorozat nyomán távozott a felperes. A távozás okaként egyedül a cikksorozatot jelöli meg és fogalmazásmódjában sem alkalmaz feltételes módot vagy nem jelzi állításának vélekedés jellegét. Ezért a jogerős ítélet a Ptk. 79. §-ába ütközik.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben alapos.

A felperes keresetében a Ptk. 79. § (1) bekezdése alapján sajtó-helyreigazítás közzétételére kérte kötelezni az alpereseket. E rendelkezés értelmében ha valakiről napilap, folyóirat (időszaki lap) rádió, televízió vagy filmhíradó valótlan tényről közöl vagy híresztel, illetőleg való tényeket hamis színben tüntet fel - a törvényben biztosított egyéb igényeken kívül - követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállításai valótlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben, illetőleg melyek a való tények (helyreigazítás).

A Pp. 343. § (4) bekezdése szerint a keresetlevélben határozottan meg kell jelölni az igényelt helyreigazító nyilatkozat tartalmát, igazolni kell, hogy a felperes a helyreigazítást törvényes határidőben igényelte, és a napilap, folyóirat (időszaki lap) esetében - amennyiben az rendelkezésre áll -, csatolni kell a kifogásolt közleményt tartalmazó lappéldányt.

A jogerős ítélet helytállónan fejtette ki, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a sajtó-helyreigazítási igényt érvényesítő felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a sérelmezett műsorban elhangzott, illetve feliratként megjelent az általa kifogásolt kifejezés.

A Pp. 7. § (1) bekezdése alapján a bíróság - jogszabályban előírt esetekben - kérelemre segítséget nyújt ahhoz, hogy a fél jogai, illetve törvényes érdekei védelmében bírósághoz fordulhasson. A (2) bekezdés kimondja, hogy az (1) bekezdésben foglaltak teljesülése érdekében a bíróság köteles a felet - ha nincs jogi képviselője - perbeli eljárási jogairól és kötelezettségeiről, valamint a

pártfogó ügyvédi képviselőt engedélyezésének lehetőségéről a szükséges tájékoztatással ellátni. E rendelkezés alapján a bíróság tájékoztatási kötelezettsége a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltakról való előzetes tájékoztatás megadására is kiterjed. E szerint a bíróság köteles a feleket előzetesen tájékoztatni a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.

A felperes - bár jogi végzettséggel rendelkezik - jogi képviselő nélkül járt el az elsőfokú eljárásban, ezért perbeli eljárási kötelezettségeiről tájékoztatni kellett.

Az elsőfokú bíróság 3. sorszámú végzéséből és a tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnően ugyan valóban tájékoztatta a felperest arról, hogy a műsor DVD-formátumban való becsatolása szükséges, és erre felhívta. Ennek során azonban nem tájékoztatta a felperest arról, mi lesz a jogkövetkezménye annak, ha a műsor felvételét nem csatolja.

A tárgyaláson a felperes becsatolta a .. honlapjáról kinyomtatott, állítása szerint a műsorral egyező tartalmú szöveget, és előadta, hogy a híradások felvételét technikai okok miatt nem tudta letölteni az internetről. Ezt követően amikor az I. r. alperes - a felperes téves felülvizsgálati hivatkozásával szemben - vitatta a felperes által becsatolt írott szövegnek a műsorban közöltekkel való azonosságát, az elsőfokú bíróságnak - amennyiben jogi álláspontja szerint a műsorban elhangzottak bizonyításának kötelezettsége ilyen körülmények között is változatlanul a felperest terhelte - jogkövetkezményekre való figyelmeztetéssel fel kellett volna hívnia a felperest a felvétel becsatolására. Ilyen tájékoztatás hiányában nem róható a felperes terhére, hogy a műsor anyagát nem bocsátotta rendelkezésre a perben az elsőfokú eljárás során.

Emellett az alperes által sugárzott műsorról lévén szó, a Pp. 343. § (4) bekezdése alapján a fentiekben részletezett körülmények között indokolt lett volna az alperes felhívása a műsor felvételének csatolására. Erre azonban nem került sor.

Tehát az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. § (3) bekezdésében és a 7. § (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségének, nem hívta fel jogkövetkezmények terhével a felperest a műsor anyagának beszerzésére. Ennek hiányában jogkövetkezményként a kereset nem utasítható el arra tekintettel, hogy a felperes nem tett eleget a műsorban elhangzottakkal kapcsolatos bizonyítási kötelezettségének.

A felperes fellebbezéséhez csatolta a műsor felvételét, azonban a másodfokú bíróság azt döntése meghozatalánál bizonyítékként nem értékelte, mivel megítélése szerint a Pp. 235. § (1) bekezdésének feltételei nem álltak fenn.

A Pp. 235. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az első fokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az első fokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az első fokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell.

Helyesen foglaltak állást a másodfokú bíróság, amikor megállapította, hogy e jogszabályi rendelkezés első fordulata nem alkalmazható, a műsor anyaga ugyanis nem tekinthető olyan új bizonyítéknak, amelyről a felperes az első fokú határozat meghozatalát követően szerzett tudomást.

A másodfokú bíróság úgy tekintette, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett tájékoztatási kötelezettségének, annak hiányosságait nem tekintette jogszabálysértésnek, ezért a DVD-felvételt nem ítélte a fellebbezési eljárásban értékelhető új bizonyítéknak.

A fentiekben kifejtettek alapján az eljárási szabályoknak megfelelő tájékoztatás elmaradása következtében azonban a Pp. 235. § (1) bekezdésének megfelelően a felperesnek lehetősége volt a fellebbezési eljárásban a műsor felvételének benyújtására. A fellebbezési eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékot a másodfokú bíróság - eltérő jogi álláspontja folytán - nem vette figyelembe. A Pp. 275. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, ezért a DVD-felvétel megtekintésével annak bizonyítékként való értékelésére a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhetett sor.

Mindezek alapján a jogerős ítélet e körben a per érdemi elbírálására is kihatóan jogszabálysértő, ezért a Legfelsőbb Bíróság az I. r. alperes ellen előterjesztett kereseti kérelem vonatkozásában azt a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot utasította új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

A megismételt eljárás során a másodfokú bíróságnak a felperes fellebbezéséhez becsatolt felvétel megtekintésével kell megállapítania, hogy az I. r. alperes híradásaiban a sérelmezett kifejezés elhangzott-e illetve feliratként megjelent-e, és milyen szövegkörnyezetben, majd e tény ismeretében kell állást foglalnia a felperes kereseti kérelme vonatkozásában.

A II. r. alperes cikke tekintetében a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a lap véleményként közölte: cikksorozata nyomán távozott a felperes az MNV-től. Ez a megfogalmazás a cikkíró történetekről kialakított véleményét

tartalmazza, amely a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. sz. állásfoglalása értelmében nem ad alapot sajtó-helyreigazításra. Ezért a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes II. r. alperessel szemben előterjesztett keresetét.

Ennek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a II. r. alperes vonatkozásában a Pp. 213. § (2) bekezdésének megfelelően meghozott részítéletével a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján kötelezte a felperest a II.r. alperes jogi képviseletével felmerült felülvizsgálati eljárási költség, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

A felperes és az I. r. alperes felülvizsgálati eljárási költségét a Pp. 275. § (5) bekezdése szerint csupán megállapította.

Budapest, 2011. szeptember 21.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő